

Avdelningen för epidemiologi, riskvärdering och
sjukdomsovervakning

Snabb värdering av sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med afrikansk svinpestvirus till följd av situationen i Europa samt påvisade av sjukdomen hos vildsvin i Finland

SAMMANFATTNING

Afrikansk svinpest (ASF) har konstaterats på vildsvin i södra Finland nära den ryska gränsen. SVA har genomfört en snabb riskvärdering och bedömningen är att de påvisade fallen i Finland inte förändrar den rådande risknivån för introduktion av ASF till Sverige, en risknivå som baseras på förekomst av ASF i flera länder i Europa. Risknivån för introduktion till vildsvin bedöms som låg (sällan, men förekommer) och risknivån för introduktion till tamgris bedöms som mycket låg (mycket ovanligt, men kan inte uteslutas). SVA följer situationen och gör vid behov en ny riskvärdering.

BAKGRUND

Finska Livsmedelsverket rapporterade den 30 juli 2026 att afrikansk svinpestvirus påvisats hos kadaver från tre vildsvinkultingar nära den ryska gränsen i södra Finland. Ett av kadavren bestod bara av benrester medan de två övriga var färskare. Alla tre kadaver påvisades inom en radie av 500 meter, ca en kilometer från den ryska gränsen. Den finska myndigheten har beslutat om restriktioner i området.

Smittspridningen av afrikansk svinpest (ASF) i EU fortgår och Finland är den 17:e medlemsstaten att påvisa afrikansk svinpest. Under 2025–2026 har smittan påvisats i 14 av EU:s medlemsstater.

Med undantag av Rumänien och till viss del Bulgarien har smittspridningen i EU främst skett i vildsvinspopulationen med sporadiska utbrott i tamgrisbesättningar och då med begränsad sekundär spridning. Spridningen har dels skett successivt och långsamt inom vildsvinspopulationen, dels via långväga spridning genom mänskliga aktiviteter såsom förflyttningar av produkter.

ASF-situationen inom EU har värderats i flera tidigare riskvärderingar. Dessa kan hittas tillsammans med statsepizootologens kommentar på SVA:s webbplats:

<http://www.sva.se/smittlege/statsepizootologen/statsepizootologen-kommenterar>

**SANNOLIKHET ATT SVENSKA TAMGRISAR ELLER VILDSVIN UTSÄTTS FÖR
AFRIKANSK SVINPEST TILL FÖLJD AV SITUATIONEN I EUROPA MED SPRIDNING
TILL VILDSVIN I FINLAND**

Vildsvinspopulationen i Finland är liten och uppskattas till ca 3000 individer. Den geografiska utbredningen av vildsvinspopulationen är begränsad till södra Finland, med lokalt något högre populationstäthet i vissa områden, däribland det område där sjukdomen nu har påvisats. Grisproduktionen i Finland är framför allt koncentrerad till västra delen av landet.

Införsel av levande grisar, embryon eller galtisperma från Finland till Sverige har inte skett under de tre senaste månaderna. Direkt invandring av smittade vildsvin till Sverige förhindras av Sveriges vattengräns och vildsvinens utbredning.

Införsel av djurprodukter och livsmedel är tillåtet från länder inom EU. Kommersiell införsel av fläsk och fläskköttprodukter från gris sker i liten omfattning från Finland. Det finns inga indikationer på att det skulle förekomma smittade kommersiella produkter från finska grisar i nuläget.

Indirekt smittspridning via personer, utrustning, kläder och skor skulle kunna förekomma. Antalet personer som reser mellan Sverige och det aktuella området i Finland bedöms dock vara begränsat. Dessutom minskar risken för indirekt smittspridning av att smittans utbredning antas vara begränsad eftersom Finland har en liten vildsvinspopulation.

Förekomsten av afrikansk svinpest (ASF) i Finland bedöms inte innebära någon ytterligare risk för introduktion av smittan till Sverige utöver den risk som redan förelåg på grund av förekomsten i andra länder i Europa. Den mest sannolika introduktionsvägen till Sverige bedöms fortfarande vara en introduktion till vildsvinspopulationen genom mänskliga aktiviteter. Introduktion från länder med mer omfattande spridning av ASF bedöms vara mer sannolik än introduktion från Finland. Situationen i Finland medför därför ingen förändring av den samlade bedömningen av sannolikheten för introduktion av ASF till Sverige.

Sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med afrikansk svinpestvirus som följd av situationen avseende afrikansk svinpest i Europa med spridning till vildsvin i Finland bedöms vara störst via riskvägen djurprodukter. Sannolikheten för att detta ska inträffa bedöms för gris vara mycket låg och för vildsvin låg.

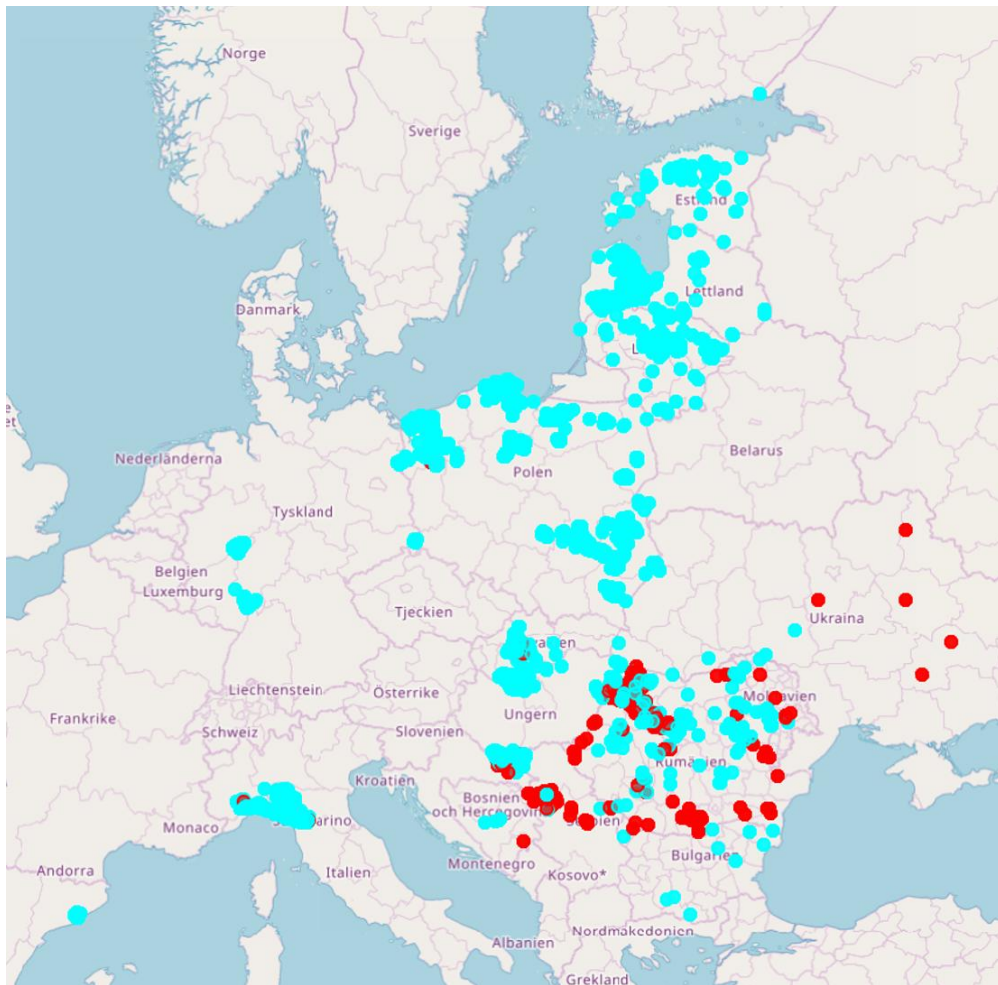
Osäkerheten i denna värdering är medelhög. Nivån av osäkerhet är bedömd utifrån kvaliteten på de uppgifter som funnits tillgängliga för värderingen.

Definitioner på de termer som används vid sannolikhetsvärderingen:

- Försumbar – så ovanligt att det saknar betydelse
- Mycket låg – mycket ovanligt, men kan inte uteslutas
- Låg – sällan, men förekommer
- Medelhög – förekommer ibland
- Hög – förekommer ofta
- Mycket hög – förekommer nästan alltid

Tabell 1. Summering av resultat för den snabba riskvärderingen gällande situationen i Europa samt påvisade av sjukdomen hos vildsvin i Finland

Riskväg	Värdering av sannolikhet	Osäkerhet i värderingen
1. Levande djur och kläckägg (legal/illegal införsel) inkl deras transportfordon/burar	Försumbar	Låg till Medelhög
2. Sperma, ägg, embryon (legal/illegal) inkl deras transportfordon/emballage	Försumbar	Låg
3. Indirekt smittspridning (fordon, personer, utrustning, foder och strö)	Mycket låg	Medelhög
4. Djurprodukter, inkl bl.a. kött och troféer, samt animaliskt matavfall (legal/illegal införsel)	från Försumbar till Låg	Medelhög
5. Vektorer	Riskvägen är inte relevant	-
6. Vilda djur	Försumbar	Låg till Medelhög

*Karta över rapporterade fall av afrikansk svinpest (ASF) 1 januari 2025 till 31 juli 2026
Blå punkter motsvarar rapporterade vildsvinsfall och röda punkter tamgrisutbrott.
Källa: EU:s sjukdomsrapporteringssystem ADIS. Observera att ASF också förekommer i
Ryssland och Belarus även om dessa länder inte rapporterar till ADIS och fallen därför inte
syns på kartan.*

***Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) följer situationen i landet och
bedömer när det finns behov av en ny värdering av sannolikheten för att
den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med afrikansk svinpest.***